

© Mitaap / Flickr

ଭାରତର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ ଆଚରଣ ବିଜ୍ଞାନ ବ୍ୟବହାର ଓଡ଼ିଶାରେ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପରୁ ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ

ଭଲ ପାଇଁ ଖୋଲାରେ ଶୌଚ କରିବା ସମାପ୍ତ କରିବା

ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ମିଶନ (SBM) ସଫଳତାର ସହ ଘରୋଇ ଶୌଚାଳୟ ନିର୍ମାଣକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଭାରତରେ ଖୋଲାରେ ଶୌଚ ହେବା ସମସ୍ୟାକୁ ସମାଧାନ କରିଛି । ତେବେ, ଓଡ଼ିଶାରେ, ଶୌଚାଳୟର ସୁବିଧା ଥିବା ଲୋକମାନେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସର୍ବଦା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଅନୁସନ୍ଧାନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୌଚାଳୟ ନିର୍ମାଣ, ଶୌଚାଳୟ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭୁଲ ସୂଚନା, ଜଳର ସୀମିତ ଉପଲବ୍ଧତା ଏବଂ ଖୋଲା ନିଷ୍କାସନ ପାଇଁ ପସନ୍ଦ ଏହାର କାରଣ ହୋଇପାରେ । କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଏବଂ ବିହାରର ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ ସହ ଏହି ଧାରା ସମାନ ଥିଲା ।^୧

2016 ରେ, ଇଣ୍ଟରନ୍ୟାସନାଲ ଇନିସିଏଟିଭ୍ ଫର୍ ଇମ୍ପାକ୍ଟ ଏଭାଲୁଏସନ୍ (3ie) ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତ ପ୍ରମାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଆଚରଣ-ବିଜ୍ଞାନ-ସୂଚନା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିପାରିବା ନେଇ ବୁଝିବା । ଓଡ଼ିଶା, ଗୁଜୁରାଟ, ବିହାର ଏବଂ କର୍ଣ୍ଣାଟକରେ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପଦ୍ଧତି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ହାରାହାରି, ଏହି ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରରେ ଛୋଟ କିନ୍ତୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃଦ୍ଧି ଘଟାଇଲା ।

ମୁଖ୍ୟାଂଶ

- ଓଡ଼ିଶାରେ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ମିଶନ (Swachh Bharat Mission, SBM) ଦ୍ୱାରା ଦେଖାଯାଇଥିବା ଦୁର୍ଲଭତାରେ ସ୍ୱ-ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରକୁ ୧ ପ୍ରତିଶତ ପଏଣ୍ଟ ବୃଦ୍ଧି କରିଛି ।
- ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦୁର୍ଲଭ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ପାଇଖାନା ବ୍ୟବହାରକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରେ ।

ସ୍ଥାନୀୟ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଡିଜାଇନ୍ କରିବା

3ie ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ ହସ୍ତକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରର ଆଚରଣକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା। ସାମଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ସେବା ପହଞ୍ଚି ବିସ୍ତାର କରୁଥିବା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ତୁଳନାରେ, ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଲୋକଙ୍କ ଅଭ୍ୟାସ ଏବଂ ମନୋଭାବକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ (ସାରଣୀ 1)।

3ie ର ତାରୋଟି ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ପରିକଳ୍ପନା

କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଶୌଚାଳୟ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଲୋକମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର ନକରିବାର କାରଣ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା। ପାଇଖାନା ବ୍ୟବହାର ବୃଦ୍ଧିରେ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପଦ୍ଧତିର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାକୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ, ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀମାନେ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକରେ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର ଆକଳନ କରିଥିଲେ ଯାହା ହସ୍ତକ୍ଷେପରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲା - ଉଭୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ପରେ।

ଏହା ସେମାନଙ୍କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକରେ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରରେ ବୃଦ୍ଧି (ଯାହା SBM କାରଣରୁ) ସହ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକର ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର ବୃଦ୍ଧି ସହ ତୁଳନା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଲା। ପୂର୍ବରେ ଯାହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା, ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ହେଉଛି ହସ୍ତକ୍ଷେପର ପ୍ରଭାବ। ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ମାନେ ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଘରର ଶୌଚାଳୟ ସ୍ଥିତିର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଥିଲେ।

ସାରଣୀ 1: ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ଅଣ-ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପର ଏକ ତୁଳନା

ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଉଦାହରଣ	ଅଣ-ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଉଦାହରଣ
ଲୋକଙ୍କୁ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ମନେ ପକାଇବା ପାଇଁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ନେତାମାନଙ୍କର ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ SBM ପ୍ରତିଛବିର ରଙ୍ଗୀନ ମୂର୍ତ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ଏକ କ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି। 	ଦୋକାନରୁ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ବିପିଏଲ୍ ପରିବାରକୁ ସବୁଜ ରାସନ କାର୍ଡ ଦିଆଯାଏ।
ଏକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସଭାରେ, ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନେ ପଡ଼ୋଶୀମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଦେଖନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ନିୟମିତ ଭାବରେ ପାଇଖାନା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି, ସେମାନେ କାର୍ଡ୍ କି ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ସେ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତି।	ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ସ୍ୱେଚ୍ଛା ଚିକିତ୍ସା ଯୋଜନା ନିର୍ମାଣ କରୁଛନ୍ତି।

ଓଡ଼ିଶାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ

ଗ୍ରାମୀଣ କଲ୍ୟାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଇମୋରା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଡିଜାଇନ୍ କରିଥିଲେ। ପ୍ରଥମେ, ଦଳୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନଙ୍କୁ କାହିଁକି ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି କିମ୍ବା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ନାହିଁ ତାହା ଚିହ୍ନଟ କରିବାକୁ କହିଥିଲେ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଏହି କାରଣଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଦଳ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ କୌଶଳ ଗୁଡ଼ିକ ଚିହ୍ନଟ କଲା। ଶେଷରେ, ସୁନ୍ଦର ଗ୍ରାମୀ (ସୁନ୍ଦର ଗ୍ରାମ) ହସ୍ତକ୍ଷେପ (ସାରଣୀ 2) ର ବିକାଶ ପାଇଁ ଅଂଶୀଦାରମାନେ ଏହି ଉପାୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏକତ୍ର କଲେ। ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟର

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଲୋକକଳା ପ୍ରଦର୍ଶନ, ଟ୍ରାନ୍ସସେକ୍ସୁଆଲିଟି, ମାଆମାନଙ୍କର ସଭା ଏବଂ ଏକ ଗ୍ରାମ ମାନଚିତ୍ର ଚିତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ। ଏହି ସମ୍ପ୍ରଦାୟର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ, ଦଳ ପରିବାରଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କରି ସେମାନେ ଯାହା ଶିଖିଥିଲେ ଏବଂ ଭଙ୍ଗା ଶୌଚାଳୟଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି ନେଇ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ।

ସାରଣୀ 2: ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର ନକରିବାର କାରଣ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ଓଡ଼ିଶାରେ ସମାଧାନ କରାଯାଇଥିଲା

ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର ନକରିବାର କାରଣ (ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା)	ବ୍ୟବହୃତ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ କୌଶଳ	ବ୍ୟବହାର ନହେବା କାରଣଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ପାଇଁ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ଶୌଚାଳୟ ଗୁଡ଼ିକ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭୁଲ ସୂଚନା	ଶୌଚାଳୟ ଗୁଡ଼ିକ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାରିକ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି	ଏକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସଭାରେ, ସ୍ଥାନୀୟ ଟ୍ରାନ୍ସ ସେକ୍ସୁଆଲିଟି ପ୍ରଦର୍ଶନ ଏକ ପାଲା (ପାରମ୍ପାରିକ ଲୋକକଳା ପ୍ରଦର୍ଶନ) ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର, ସୁରକ୍ଷିତ ଗର୍ଭ ଖୋଲିବା ଅଭ୍ୟାସ ଏବଂ ଶିଶୁ ମଳଗୁଡ଼ିକର ନିରାପଦ ନିଷ୍କାସନ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା।
ଖୋଲା ନିଷ୍କାସନ ପାଇଁ ପସନ୍ଦ	ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ଖୋଲା ନିଷ୍କାସନର ଅନୁରାଗ ଦେଖାନ୍ତୁ, ଘୃଣାର ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତୁ	କମ୍ୟୁନିଟି ମୋବାଇଲ୍‌ରୁ ମାନେ ଏକ ଟ୍ରାନ୍ସସେକ୍ସୁଆଲିଟି ପଦଯାତ୍ରା କରିଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ ରଙ୍ଗର ହୋଲି ପାଉଁରର ସହିତ ମଳଗୁଡ଼ିକର ଗଦା ଚିହ୍ନଟ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା। ଏହା ପରେ, ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନେ ପଦଯାତ୍ରା ଉପରେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ।
ପାଇଖାନା ଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନୁହେଁ	ଶୌଚାଳୟର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ମରାମତି ବିଷୟରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରନ୍ତୁ	ଘରୋଇ ପରିଦର୍ଶନ ସମୟରେ, ସ୍ଥାନୀୟ ହୁକିଭିତ୍ତିକ ଅଂଶୀଦାର ଦ୍ୱାରା ଶୌଚାଳୟ ମରାମତି କରାଯାଇଥିଲା।

ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସ୍ୱ-ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରରେ ଉନ୍ନତି ଆଣେ

ସମସ୍ତ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ, ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଦଳ ସ୍ୱ-ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପର ପ୍ରଭାବକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିଥିଲେ।

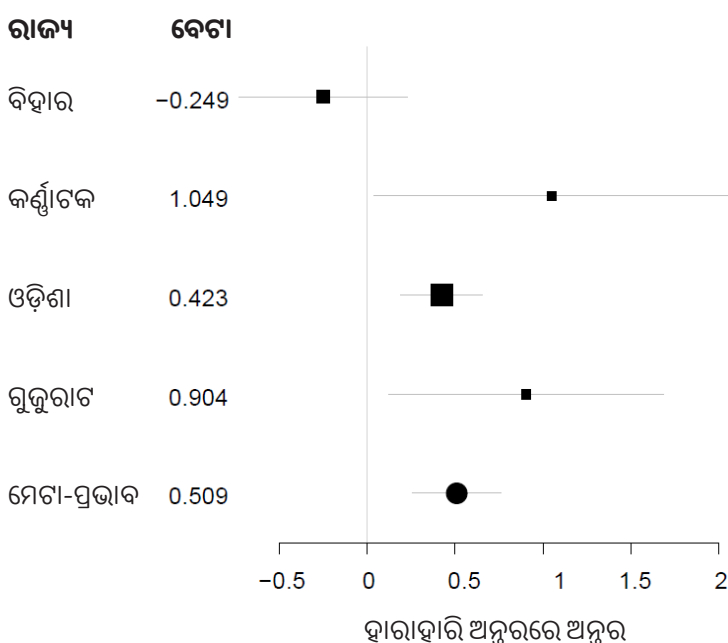
ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକରେ, ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରାୟ 20 ପ୍ରତିଶତ ପଏଣ୍ଟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା; ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକରେ ଏହା 14 ପ୍ରତିଶତ ପଏଣ୍ଟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି। ଏହି ପ୍ରତିଶତ ପଏଣ୍ଟ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ SBM

ପ୍ରୟାସ (ସାରଣୀ 3) ବାହାରେ ଆମ୍ଭ-ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରକୁ ମଧ୍ୟମ ଭାବରେ ସୁଧାର କରିଛି। ଘରୋଇ ଶୌଚାଳୟ ଗୁଡ଼ିକର ଦେଖାଯାଇଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ କୌଣସି ବିଶେଷ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇନାହିଁ।

ବିପୁଳ ସାଂସ୍କୃତିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଓଡ଼ିଶାରେ ଅଧ୍ୟୟନର ଫଳାଫଳ ଗୁଡ଼ୁରାଟ ଏବଂ କଣ୍ଟାକେର ଫଳାଫଳ ସହିତ ସମାନ ଥିଲା। ଚାରୋଟି ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପ, ଯେତେବେଳେ ସାମୁହିକ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଏ,

ଆମ୍ଭ-ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର (ଚିତ୍ର 1) ମଧ୍ୟମ ଭାବରେ ସୁଧାର ହୋଇଛି। ଏହି ଅନୁସନ୍ଧାନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସମଗ୍ର ଭାରତରେ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରକୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି କରିବାର କ୍ଷମତା ରଖିଛି। ତେବେ ବିହାରରେ କୌଣସି ବିଶେଷ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇନାହିଁ। ବିହାର କୁ ଯାଇଥିବା ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀମାନେ ବୁଝି ଅନୁଭବ କଲେ ଯେ, ଶୌଚାଳୟ ଗୁଡ଼ିକ ଅପରିଷ୍କାର ଏବଂ ଅସୁବିଧାଜନକ।³

ଚିତ୍ର 1: ଆମ୍ଭ-ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପର ପ୍ରଭାବ (ବୃହତ ମୂଲ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାରରେ ବୃଦ୍ଧି ଦେଖାଏ)।

ସାରଣୀ 3: ହସ୍ତକ୍ଷେପ କିପରି ଆମ୍ଭ-ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରକୁ ବଦଳାଇଲା

ଆମ୍ଭ-ରିପୋର୍ଟହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରରେ ଗ୍ରାମରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ	ଆମ୍ଭ-ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରରେ ଗ୍ରାମରେ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତୁ	ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପର ପ୍ରଭାବ
20%	14%	6%

ଓଡ଼ିଶାକୁ ଖୋଲା-ନିଷ୍ଠାସନ ମୁକ୍ତ ରଖିବା

ଆମେ ଦେଖାଉଛୁ ଯେ ଆଚରଣ-
ବିଜ୍ଞାନ-ସୂଚନାପ୍ରାପ୍ତ ହସ୍ତକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ
ଆତ୍ମ-ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଶୌଚାଳୟ
ବ୍ୟବହାରକୁ ବଢ଼ାଇପାରେ, ଯଦିଓ
ସେମାନେ ଘରର ଶୌଚାଳୟର
ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ସ୍ଥିତିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି
ନାହିଁ। SBM ର ସ୍ଥାରକୀ ସଫଳତା
ଉପରେ ନିର୍ମାଣ, ଆଚରଣଗତ ପରିବର୍ତ୍ତନ
ହସ୍ତକ୍ଷେପ, ବିଶେଷକରି କୋଭିଡ୍-

19 ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଙ୍ଗଠନ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ
ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାରରେ ଲାଭ ଥିବା
ଅନୁଭବ କରାଇବାର କ୍ଷମତା ରଖିଛି।
ସହଭାଗୀ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରି
କୋଭିଡ୍-19 ର ବିସ୍ତାର ବିଷୟରେ
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବାର୍ତ୍ତା ସର୍ବସାଧାରଣ ଶୌଚାଳୟ
ବ୍ୟବହାରକୁ ନିରୁସାହିତ କରିପାରୋ
ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱଳ୍ପ
ମୂଲ୍ୟର, ସହାୟକ ଉପକରଣ ଯାହା ଏହି

ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ହାସକୁ ପ୍ରତିହତ
କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରେ।
ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନର ଫଳାଫଳ ପରାମର୍ଶଦାୟକ
ହୋଇଥିବାବେଳେ, ଖୋଲା-ଶୌଚମୁକ୍ତ
ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ
ଖୋଲାରେ ଶୌଚ ମାନସିକତାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ
ହସ୍ତକ୍ଷେପ ମୂଲ୍ୟବାନ ହୋଇପାରେ।

© Radhika Menon / 3ie

ଏହି ଶିକ୍ଷଣ ସାରାଂଶ ବିଷୟରେ

ଏହି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରାଫୋଟି କ୍ଲଷ୍ଟର-ରାଣ୍ଡୋମାଇଜଡ୍ ପରୀକ୍ଷଣରୁ ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟର ସାରାଂଶ, ଓଡ଼ିଶା, ଗୁଜୁରାଟ, ବିହାର ଏବଂ କର୍ଣ୍ଣାଟକରେ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ଆଚରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହସ୍ତକ୍ଷେପର ପ୍ରଭାବକୁ ଆକଳନ କରିଥାଏ। ଏହି ରାଫୋଟି ପରୀକ୍ଷା ଅକ୍ଟୋବର୍ ପଲିସି ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ, ସ୍ଥିର ଫେଡେରାଲ୍ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ଆକାଉଣ୍ଟିକ୍ ସାଇନ୍ସ ଆଣ୍ଡ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି (EWAG), ଇମୋରୀୟୁନିଭରସିଟି ଏବଂ ଲଣ୍ଡନ ସ୍କୁଲ୍ ଅଫ୍ ହାଇଲିଜିନ୍ ଆଣ୍ଡ ଟ୍ରପିକାଲ୍ ମେଡିସିନ୍ ପରିଚାଳିତ

କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଗ୍ରାମୀଣ କଲ୍ୟାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଭାରତୀୟ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଗାନ୍ଧିନଗର (Indian Institute of Public Health, Gandhinagar - IIPHG), ୱାଶିଂଟନ୍ ଏଡ଼ ଇଣ୍ଡିଆ ଏବଂ ୱାଲ୍ଟ୍ ଭିଜନ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୟୋଗ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା।

ଗ୍ରାମୀଣ ଇଣ୍ଡିଆ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରୋଗ୍ରାମରେ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର 3ie ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଏବଂ ବିଲ୍ ଆଣ୍ଡ ମେଲିଣ୍ଡା ଗେଟ୍ସ ଫାଉଣ୍ଡେସନ୍ ଦ୍ୱାରା ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକ ସୂଚନା

ପାଇଁ, ଦୟାକରି <https://www.3ieimpact.org/our-work/water-sanitation-and-hygiene/promoting-latrine-use-rural-india-evidence-programme> ପରିଦର୍ଶନ କରନ୍ତୁ।

ଏହି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଲେଖନୀ ଜେନ୍ ହାମେକର୍ ଏବଂ ଚାର୍ଲୋଟ୍ ଲେନ୍ ଲେଖିଥିଲେ, ସମସ୍ତ ବିଷୟବସ୍ତୁ ତୁଟି ଏବଂ ବିସଂଗତି ପାଇଁ ସେମାନେ କେବଳ ଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି। ଏହାକୁ ଆକାର ଗୁପ୍ତ ଏବଂ ଅନୁଗୃହୀତ ଗାଙ୍ଗୁଲି ଡିଜାଇନ୍ କରିଥିଲେ।

ଶେଷ ଟିପ୍ପଣୀ

¹ କରୁସୋ, ବିଏ, ସୁଲର୍, ଜିଡି, ରାଉତରାଏ, ସି, ନଗେଲ୍, ସି, ମେଜରିନ୍, ଏଫ, ସୋଲା, ଏସ, କୋହେନ, ଡବ୍ଲ୍ୟୁ, ଡେଶେ, ଆର, ଉଦୟସୁରିଆ, ଏସ ଏବଂ ଝିଲିୟମ୍ ଆର, 2019। ଭାରତର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଶୌଚାଳୟ ବ୍ୟବହାର ତଥା ଶିଶୁ ମଳଗୁଡିକର ନିରାପଦ ନିଷ୍କାସନ ଉପରେ ସୁନ୍ଦର ଗ୍ରାମର ବହୁ ସ୍ତରୀୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପର ପ୍ରଭାବ। ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ: ପ୍ରଭାବ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ଅନ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ପଦକ୍ଷେପ (3ie)

² ଅପ୍ରକାଶିତ ଫଳାଫଳ

³ ଅପ୍ରକାଶିତ ରିପୋର୍ଟ

⁴ ଲେନ୍, ସି, ଖଟୁଆ, ଏସ୍ ଏବଂ କରୁସୋ, ବି, 2020. ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଭାରତରେ ଶୌଚାଳୟର ବ୍ୟବହାରକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର-ବିଜ୍ଞାନର ସୂଚନା ହସ୍ତକ୍ଷେପର ବ୍ୟବହାର: ଅନୁସନ୍ଧାନର ଏକ ସଂଶ୍ଳେଷଣ

ପ୍ରଭାବ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ଅନ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ପଦକ୍ଷେପ (3ie) ହେଉଛି ଏକ ଅନ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନ ପ୍ରଦାନକାରୀ ଏନଜିଓ ଯାହା ପ୍ରମାଣ-ସୂଚନା ବିକାଶ ନୀତି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରେ ଆମେ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁ, କାହା ପାଇଁ, କିପରି, କାହିଁକି ଏବଂ କେଉଁ ମୂଲ୍ୟର କରୁ ତାହାର ଉତ୍ତମାନର ପ୍ରମାଣ ଉତ୍ପାଦନ, ସଂଶ୍ଳେଷଣ କରିବାରେ ଆମେ ବିଶ୍ୱସ୍ତର ଅଗ୍ରଣୀ ଅଛୁ। ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ ଯେ ଉନ୍ନତ ଏବଂ ନୀତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରମାଣ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦ୍ୱାରା ବିକାଶକୁ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କରିବାରେ ଏବଂ ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ।

3ie ର ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ସୂଚନା ପାଇଁ, info@3ieimpact.org କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଆମର ୱେବସାଇଟ୍ ପରିଦର୍ଶନ କରନ୍ତୁ।